

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 88/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť I. K., B., vo veci namietaného porušenia práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 61/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júla 2008 doručená sťažnosť I. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 61/03 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ v predmetnom podaní v podstate zopakoval svoju sťažnosť z 26. marca 2008, ktorú ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 193/08-12 z 1. júla 2008 odmietol ako neprípustnú, pretože sťažovateľ nepodal sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedovi okresného súdu a ani netvrdil, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. V danom prípade však sťažovateľ napáda porušenie svojich

práv výlučne podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a nie aj podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«Priebeh tejto kauzy od samého počiatku až po súčasnosť je zrejmý z mojej ústavnej sťažnosti zo dňa 26. III. 2008, preto na tomto mieste už nie je ho treba nanovo opisovať. Z časti I. tejto prvej sťažnosti je evidentné, že od 27. III. 2003 až do konca r. 2003 a potom za celý rok 2007 prvostupňový bardejovský súd v tomto konaní nerobil absolútne nič! Tento nelichotivý stav sa zrejme ani ústavnému súdu nepozdával a aby ho zo solidárnosti na ujmu tohto súdu nemusel potvrdiť, ako porušenie môjho práva na súdne konanie bez zbytočných prieťahov podľa ods. 2, čl. 48 Ústavy SR, radšej si vymyslel niečo iné na to, aby sa mohol zbaviť aj tejto mojej ústavnej sťažnosti a týmto dôvodom bolo to, že som sa výlučne na danú vec nesťažoval u štátnych orgánov súdu, a to napriek tomu, že to nevyžaduje nielen vlastný konštantný judikát samotného Ústavného súdu SR pod sp. zn. II. ÚS 26/95, ale ani súdna prax ESEP vyplývajúca z Dohovoru, ktorý ústavný súd v tomto prípade obišiel a úplne ignoroval, ako keby som sa na neho vo svojej prvej sťažnosti, zo dňa 26. III. 2008, vôbec neopieral a nedomáhal sa posúdenia svojich porušených ľudských práv v kontexte s našou Ústavou SR aj podľa neho! A práve o to mi v tejto mojej už „opakovanej“, či reparačnej ústavnej sťažnosti ide!

Myslím si, že v danom prípade niet pochýb o tom, že bolo u mňa porušené ľudské právo podľa ods. 1, čl. 6 Dohovoru spočívajúce v neprejednaní veci v primeranej lehote, ako celku, a to už teraz v štádiu, keď ešte nebolo v tomto spore súdom rozhodnuté, napriek tomu, že ide tu o celkom všedný a všeobecným súdom veľmi dobre známy fenomén s tou istou alebo celkom blízkou problematikou. Na podporu svojej argumentácie dôvodím najmä nasledovnými faktami:

1. Nezakladá sa na pravde, že ja som sa u orgánov štátnej správy súdov na vleklosť aj tohto súdneho konania nesťažoval, aj keď podľa mňa sa takto sťažovať nie je povinné, keďže to nie je ani právne účinné, ale keďže sme už pri tom, tak ja nepoznám zákon, ktorý by nepripúšťal hromadné sťažnosti a medzi také patrila aj moja sťažnosť zo dňa 17. VII. 04, z ktorej implicitne vyplývalo, že táto sa vzťahuje aj na toto súdne konanie pod č. k. 4 C 61/03, čo nie je treba ničím dokazovať a dokonca mi to pripisovať ešte aj za nejaký, ba

dokonca za rozhodujúci nedostatok, na ktorom v môj neprospech celá vec nakoniec stroskotala na nevedomosti, či nepozornosti práve ústavného súdu. A nakoniec aj keby som podal individuálnu sťažnosť, ktorá podľa ústavného súdu má byť tým účinným prostriedkom nápravy, nič by som nedocielil, lebo len jej podaním bez ohľadu na výsledok by sa beztak zmeškaná lehota a stratený čas neprinavrátili!

2. V platnej Ústave SR sa výslovne píše, že medzinárodné zmluvy o ľudských právach sú súčasťou nášho právneho poriadku a že dokonca majú prednosť pred našimi zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv. A takýmto zákonom, ktorý by mal ustúpiť Európskemu Dohovoru o ľudských právach je aj zákon o konaní pred Ústavným súdom SR s jeho §-om 53, s ktorým ústavný súd sústavne operuje a uprednostňuje ho pred Dohovorom, napriek tomu, že tento pri uplatňovaní ľudských práv nekladie na rozdiel od zákona čí. 38/93 Z. z. nijaké závažnejšie bariéry, hlavne formálneho a administratívneho rázu, pre ktoré sa už v zárodku nie je možné k ochrane ľudských práv dostať, čo ústavný súd nielenže využíva, ale mnohokrát zneužíva na úkor obete ľudských práv tak, že ju od jej snaženia dostať sa k takejto ochrane doslova odstrčí. A takáto nežiaduca prax tohto súdu je podľa mňa nielen v rozpore s jeho konštantným judikátom pod II. ÚS 26/95, ale aj súdnou praxou ESLP, ktorá pramení z dikcie ods. 1, čl. 6 Dohovoru. Povedané skrátka aj v tomto mojom prípade §-53, ktorým sústavne operuje ústavný súd je celkom bezvýznamný, nakoľko Dohovor mi v tomto smere priamo zaručuje väčší rozsah mojich práv a vôbec prístup k nim, ako zákon o konaní pred ústavným súdom, ktorý je podľa môjho názoru aj v širšom kontexte brzdou demokracie a právneho štátu a odporuje zmyslu Dohovoru, z ktorého vyplýva, že účastníci konania nie sú povinní využiť prostriedky na jeho urýchlenie, ktoré im poskytuje zákon (žiadosti, či sťažnosti adresované štátnym orgánom súdov), ktoré sa vo všeobecnosti považujú za málo účinné!

3. Osobne si myslím, že mnou označený porušovateľ ľudského práva (a následne po ňom aj... náš ústavný súd), porušil ods. 1, čl. 6 Dohovoru tým, že ani za viac ako 5 rokov nedokázal o tomto jednoduchom súdnom spore rozhodnúť v jeho merite, čo by sa malo pri úcte k Dohovoru kvalifikovať ako jeho porušenie z pohľadu neprejednania veci v primeranej lehote. Lenže tá úcta k tejto medzinárodnej konvencii zo strany ústavného súdu akosi chýba, lebo už pri prvšej mojej sťažnosti, zo dňa 26. III. 08, týkajúcej sa tejto kauzy a toho istého predmetu, urobil z nej nihil!

... za porušenie mojich ľudských práv požadujem aj spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru, keďže podľa našej ústavy práve vďaka ústavnému súdu sa mi pri mojej pôvodnej sťažnosti zo dňa 26. III. 08, neušlo celkom nič, z čoho mal zrejme asi najväčšiu radosť len tento súd!

Vzhľadom k tomu, že toto súdne konanie je stále v behu a teda neukončené, podanie tejto mojej recidívnej sťažnosti zameranej výlučne na Dohovor je týmto skutkovým a právnym stavom nepochybne zachovaná.

Žiadam Ústavný súd SR o „reparát“ a o to, aby po predbežnom prerokovaní tejto mojej novej, resp. reformnej ústavnej sťažnosti, ktorej potrebu pre jeho nedôslednosť vyvolal on sám, prijal ju na ďalšie konanie a aby konečným a už len spravodlivým verdiktom vo svojom ústavnom náleze rozhodol takto:

1. Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. podľa ods. 1, čl. 6 Dohovoru postupom Okresného súdu v Bardejove, spočívajúcim v neprejednaní jeho veci v primeranej lehote v súdnom konaní a právnej záležitosti vedenej u neho pod č. k. 4 C 61/03 porušené boli.

2. Priznáva I. K. spravodlivé finančné zadosťučinenie vo výške 80 tis. Sk..., ktoré je mu povinný Okresný súd v Bardejove vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Ukladá Okresnému súdu v Bardejove uhradiť vzniklé trovy tohto súdneho konania na označený účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. ...

Spravodlivé finančné zadosťučinenie za vzniklú mi nemajetkovú ujmu sa v tejto kauze už opakovane domáham za dlhodobé trvanie stavu právnej neistoty a depresií z toho, že už prešlo viac ako 5 rokov a o tejto veci v jej merite nebolo všeobecnými súdmi ešte stále rozhodnuté, pričom sám ústavný súd vo svojich judikátoch, pokiaľ sa mu to ovšem hodí, pripomína a zdôrazňuje, že stav právnej neistoty v súdnych sporoch sa pomíňa až dňom právoplatnosti rozhodnutia, ktorého tu zatiaľ niet a ktovie, že kedy sa takto stane konečným rozsudkom.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 61/03. Sťažovateľ opakuje svoju sťažnosť z 26. marca 2008, ktorú ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 193/08-12 z 1. júla 2008 odmietol ako neprípustnú, pretože sťažovateľ nepodal sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedovi okresného súdu a ani netvrdil, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného

zreteľa. V danom prípade však sťažovateľ už nenapáda porušenie svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ale výlučne podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd tiež opakovane konštatoval, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch naďalej, aj po nadobudnutí účinnosti nového čl. 127 ústavy, zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Inak povedané, keďže voči sudcovi všeobecného súdu, ktorý koná so zbytočnými prietahmi, predseda okresného súdu môže iniciovať dokonca aj disciplinárne konanie, sťažnosť na prietahy v zmysle citovaného zákona treba rozhodne považovať za účinný prostriedok nápravy. Okrem toho ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie účinného prostriedku nápravy, ktorý ustanovuje zákon o ústavnom súde, nie je v rozpore ani príslušnými ustanoveniami dohovoru.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti síce spomína „*hromadné sťažnosti*“, medzi ktoré mala patriť „*aj moja sťažnosť zo dňa 17. VII. 04, z ktorej implicitne vyplývalo, že táto sa vzťahuje aj na toto súdne konanie pod č. k. 4 C 61/03*“, avšak kópiu tejto hromadnej sťažnosti k predmetnému podaniu nepripojil a ani neuviedol, akým spôsobom by mohol

ústavný súd tento dôkaz získať. Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu nevyplýva, že by sťažovateľ sťažnosť na priet'ahy v konaní podal, dokonca tvrdí, že takúto sťažnosť ani nie je ochotný podať, pretože to dohovor nevyžaduje, a teda ani netvrdí, že sťažnosť nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona o štátnej správe súdov (s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2009